

אוצר דינים להנכנס לביהמ"ד עם פלאפון בכיסו:

[א]. לפני שנכנסים לביהמ"ד, צריכים לכבות את מכשיר הפלאפון.

[ב]. דבר זה הוא חיוב מדינאי, מכה ג' טעמים:

א) ולוול בכבוד ומורא מקדש מעט שעצם הדיבור או הצלצול של הפלאפון יש בו זיוון עצום לביהמ"ד. ב) שמבטל כוונת התפילה, שהרי מבואר בגמ' ובשו"ע (סי' צ"ג סעי' ב') דקודם שיתפלל צריך להסיר כל המניעות שיוכל להטריד אותו בשעת התפילה, ומובן מאליו שמי שישנו אצלו מכשיר פלאפון בעת התפילה ומודיעים לו הודעות שונות, אפילו כשאינו מצלצל בקול אלא מזמזם בכיסו, שאין מחשבתו יכולה להיות זכה בתפלתו, והרי על כרחו מתערבות בו מחשבות אחרות, ואפילו ברנע שאינו מופרע מהם, הרי דעתו עליהם, שמא בכל רגע תבא לו הודעה. ג) מפני שמפריע לשאר המתפללים, שמסיה את דעתם ע"י הצלצולים והזמזומים בשעת התפילה, ואף אם הוא במצב של רוטט (vibrating), ג"כ מסיח דעת המתפללים כשרואים שא' מקבל הודעות באמצע התפילה, וחוז' מזה שהמפריע למתפללים היא בכלל המעכב את הרבים מלעשות מצוה שהוא עוון גדול, הרי יש בו גם שאלה של גזל הרבים.

ג). לצורך מצוה כמו פקוח נפש, דהיינו אנשי חברת ההצלה הנקראים בדחיפות להציל נפש מישראל, יש להתיר להשאיר הפלאפון דלוק, אך גם הם ישתדלו להמעיט בהפרעה כל מה שאפשר, ויש שמתירים זאת רק לאחד מאנשי ההצלה הנמצאים בביהמ"ד.

ד). מי ששכח לכבות הפלאפון קודם התפילה, ובאמצע התפילה מצלצל הפלאפון, חייב לכבותו מיד ואף אם הוא עומד באמצע תפילת שמו"ע.

ה). גם אם אינו עומד באמצע התפילה, כמה גרוע היא לראות אנשים מסתובבים עם טלית ותפילין ומשוחחים בפלאפון, והרי זה היסח הדעת נמור משמירת התפילין.

בירור הלכה בדבר השתמשות עם פלאפון בביהמ"ד

– מקורות לדינים הנ"ל –

א) איסור ולוול ביהמ"ד

מבואר בשו"ע א"ח סימן קנא סעיף א) "בתי כנסיות ובתי מדרשות אין נוהגין בהם קלות ראש כגון שחוק והתול ושיחה בטילה ואין אוכלים ושותים בהם ולא מתקשטין בהם ולא מטיילין בהם ולא נכנסים בהם בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים וכו'". וביאר שם במשנה ברורה סק"א שכל זה הוא מפני שהם נקראים מקדש מעט כמו דכתב "ואהי להם למקדש מעט" ובמקדש כתיב "ואת מקדשי תיראו" שיהא מוראו של השוכן בה עליו וכתב הסמ"ק שבעוון קלות ראש בביהמכנס"ס נהפכין לבית ע"ז ח"ו.

עוד הוסיף שם המשנ"ב סק"ב לענין שיחה בטילה וז"ל "היינו אפילו שיחת חולין שהיא לצורך פרנסה דבחוק שרי, בביהמכנס"ס אסור ובפרט שיחה בטילה לגמרי דבודאי שראוי למנוע תמיד מזה – פרמ"ג. ובזוה"ק פ' ויקהל הפליג מאד בגודל העוון הזה, וכ"ש שיש ליהרהר בביהמכנס"ס וביהמ"ד מעוון דיבורים אסורים כגון לשה"ר ורכילות ומחלוקת וקטטות וכו' על כן הירא וחדר לדבר ד' ישים תמיד עיניו ולבו לזה שלא לדבר שום דברים בטלים בביהמכנס"ס וביהמ"ד והמקום הזה יהיה מיוחד אצלו רק לתורה ולתפילה" עכ"ד המשנ"ב.

והכלל בזה הוא המבואר ברמב"ם (הל' מזוזה ו, ו) דבתי כנסיות ומדרשות פטורים ממזוזה לפי שהן קודש. וכתב החת"ס בתשו' (י"ד סי' רפ"א) שכונתו שבהכ"נ אינו דירת הדיוט, אלא דירת גבוה אשר ד' אלקי ישראל שוכן בתוכו, ומעולם לא זזה מהם שכניה, ולכן פטורים ממזוזה, מפני שבהכ"נ משכן לגבוה עיי"ש.

ומבואר בבי' (קנא, ח) דראוי שלא יהא עליו ועל בגדו שום לכלוך כשנכנס לביהמכנס"ס, "ק"ו ממי שנכנס לפני מלך בשר ודם" עכ"ל, דהיינו כל מה שאין עושין בפני המלך אין עושין בביהמכנס"ס. והנה פשוט שהמקבל ראוין אצל המלך, ואפילו אצל איש שלטון הרבה פחות ממנו, מכבה את הטלפון אשר בכיסו, שאין זה כבוד המלך או השלטון שהמקבל בלשכתו לא יהא לבו פנוי אליו, ולא עוד שבוה מבוה את המלך או השלטון.

כל שכן שחייב לכבותו בהכנסו לבהמ"ד או בהמ"ד, אלא אם כן לצורך מצוה כמו פקוח נפש, דהיינו אנשי חברת ההצלה הנקראים בדחיפות להציל נפש מישראל, להם יש להתיר רק מכשיר מזמזם, שלא להפריע ליתר המתפללים, ועי' שו"ת משנת יוסף (ח"ד סי' י"ד) שהביא שמתירים רק לאחד מאנשי ההצלה הנמצאים בביהמכנס"ס.

ב) האיסור מפני שמבטל כוונת התפילה

מבואר בשו"ע (סימן צג סעיף ב) "לא יעמוד להתפלל אלא באימה והכנעה ולא מתוך שחוק וקלות ראש ודברים בטלים". ושם בסעיף ג' "אין עומדין להתפלל מתוך דין ולא מתוך הלכה שלא יהא לבו טרוד בה אלא מתוך הלכה פסוקה" יעו"ש, הרי שאין לעמוד להתפלל מתוך מחשבות הטרדות אותו, וכ"ש שאם ישווח בביהמכנס"ס בעניניו הרי לבו יהא טרוד ולא יוכל לבוין בתפלתו, והלא גם בלא זה כמה קשה הדבר לבוין בתפילה ואם גם יעסוק בשיחות הטלפוניות ואפילו רק ירגיש את זעזוע הטלפון בכיסו כי אז הרי ברור שכבר אין שום תקוה שבעולם שיכוין אפילו מעט מן המעט, וגם אם עיקר דיני הכוונה נאמרו לענין תפילת שמו"ע אבל מי יכול להקל בנושא זה בכל חלקי התפילה וכי בשאר המקומות אדם יכול לקבוע לכתחילה שרק הפה ידבר והוא יתעסק בדברים אחרים וברור שאין לו לאדם להיות כמו גולם שאינו יודע מה מדבר בבחינת "רק שפתיה נעות" ולבו בל עמו.

ועוד מבואר בשו"ע (או"ח סימן צו) דכשמתפלל לא יאחזו בידו תפילין ולא ספר מכתבי הקודש וכו' מפני שליבו עליהם שלא יפלו ויטרד ותבטל כוונתו, וראה שם בט"ו מה שכתב דלפי"ו יש לפקפק מה שנוהגין שהש"ץ מחזיק ספר תורה בידו בעת שאומר "יקום פורקן" ואע"פ שאין צריך בזה כוונה כמו בתפילת י"ח מ"מ אין בזה הידור עיי"ש. ובשו"ע שם (סימן צח סעיף א) איתא המתפלל וכו' צריך שיהי' כאלו שכינה כנגדו ויסיר כל המחשבות הטרדות אותו עד שתשאר מחשבתו וכוונתו זכה בתפילתו ויחשוב כאלו הוא מדבר לפני מלך בשר ודם שאז היה מסדר דבריו ומכוין בהם יפה לבל יכשל ק"ו לפני מלך המלכים הקב"ה שהוא חוקר כל המחשבות, והסידים ואנשי מעשה היו מתבודדים ומכוונון בתפילתם עד שהיו מגיעים להתפשטות הגשמיים עד כאן. גם מבואר שם סעיף ב דלא יתפלל במקום שיש דבר המבטל את כוונתו וגם לא בשעה המבטלת כוונתו ואף שפסק המחבר שם דעכשיו אין אנו נוהגין בכל זה מפני שאין אנו מכוונון כל כך בתפילה עיי"ש, מ"מ ודאי שאסור לעשות לכתחילה מעשה כזה שיבטל אותו מכוונה ודי לנו מאותן טרדות שבין כך מבטלות את הכוונה והבו דלא להוסיף עלייהו.

ועי' רמב"ם (פ"ד מתפלה ה"א) חמשה דברים מעכבין את התפילה, ומהם דברים החופים אותו וכוונת הלב, ושם (ה"י) כתב שלא יתפלל עד שיסור כל דבר הטרודו ואחר כך יתפלל, ושם (ה"ז) כתב כיצד היא הכונה שיפנה את לבו מכל המחשבות ויראה עצמו כאלו הוא עומד לפני השכינה עיי"ש. וכשמכניס הטלפון לבית המדרש כדי שיוכל לשוחח בעניני עסקיו, נמצא שלא פנה לבו מכל המחשבות, ובודאי דלא הוי כאלו עומד לפני השכינה.

ג) הפרעה למתפללים אחרים

והנה חוץ ממה שנאמר לעיל, הרי מכשירים אלה מפריעים למתפללים האחרים, שדעתם מוסחת מהצלצולים והזמזומים ששומעים בשעת התפילה, ופשוט שזה בכלל מוזיק לרבים, למנוע מהם מעט הכונה שעוד יש להם במהירות התפילה, ואפילו מכשיר שאינו מזמזם כנ"ל, ג"כ מסיח דעת המתפללים כשרואים שא' מהם מקבל הודעות באמצע התפילה.

ובשו"ת משנת יוסף (שם) הביא ראי' לזה ממה דקיי"ל (קב, ד) דאסור לעבור כנגד המתפללים בתוך ד' אמות, וכ' בהל' בשם מאמר מרדכי, שהטעם מפני שמבטל כונת המתפלל, הרי שיש איסור לבטל ולמנוע כונה ממתפלל בביהמכנס"ס, ובודאי שפלאפון מבטל יותר הכונה מאשר לעבור כנגדו.

ועי' שו"ת להורות נתן (ח"א סי' ט') שהוסיף עוד בזה, שע"י הכנסת המכשיר הוא גם חב לאחריו כי ע"י השמעת הקול המצלצל הוא גם מבטל את הכוונה מאחרים והרי זה בכלל המעכב את הרבים מלעשות מצוה שהוא אחד מכו"ד דברים המעכבים את התשובה והוא עוון גדול כמבואר ברמב"ם הל' תשובה (פרק ד הלכה א). ומבואר בשו"ע סימן קנא סעיף ב שהמתפלל בציבור וסיים תפילתו קודם הש"ץ אסור לו להחזיר את פניו לציבור עד שסיימו הציבור את תפלתם, וכתב שם הט"ז בטעמא דמילתא משום שכשיסתכל על הציבור יגרום ביטול הכוונה לאותם המתפללים שעדיין לא סיימו את תפילתם, ובודאי שאין לגרום להשמעת קולות של צילצול שיבטלו את הכוונה מכל ציבור המתפללים.

והוסיף עוד וז"ל: ובאמת המבטל תפלת חבריו בבית הכנסת איכא בזה גם משום לתא דגול ממון, דבית הכנסת דינו כבית של שותפין וכיו"ד (סי' רכ"ד ס"א), ובחצר השותפין כל אחד יכול לעכב את חבריו שלא יעשה בו דבר שאין דרך אנשי המקום לעשותם, וכשו"ע חו"מ סי' קס"א ס"ה), והשתא כשמפריע לחבריו מלהשתמש בחצרו שלא כדת הרי הוא גוזל את חבריו, ובבית הכנסת כגון דא הוי כגזול את הרבים, וליתא בהשבה, דהא אינו יכול להחזיר לחבריו את כונת התפילה שמעו ממנו ע"כ. וכיו"ב כתב גם בעמח"ס שו"ת חקי חיים בקובץ מוריה (ק"ח).

בספר דרך משה (הנספח לספר הגן, לאחד מחסידי אשכנז הקדמונים הדרשן הגדול מו"ה משה בהרב המוכיח מהר"ם הכהן) כתב, וז"ל: ונראה לי דרך הלצה לרמוז בפסוק, ה' ילחם לכם – נגד השטן – ואתם תחרישון, ו"ל אם אין אתם מדברים בבית הכנסת...